

УДК 343.98

DOI <https://doi.org/10.32782/npnuola.v36.2025.8>*В. Ю. Дрозд*

СПОСІБ ВЧИНЕННЯ ПРАЦІВНИКАМИ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ КОРУПЦІЙНИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Актуальність теми. Спосіб вчинення кримінальних правопорушень завжди перебуває у центрі уваги вчених-криміналістів, адже саме цей елемент криміналістичної характеристики відображає характерні риси діяльності особи правопорушника, детермінує собою види та локацію слідової картини кримінального правопорушення та є визначальною ланкою в розробці окремих криміналістичних методик розслідування.

Саме через спосіб виражаються дії правопорушника відносно навколишнього середовища. До того ж спосіб учинення кримінального правопорушення породжує тільки йому подібні зміни в навколишній обстановці [1, с. 215].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загальні питання щодо способу вчинення кримінальних правопорушень висвітлені у роботах С.М. Зав'ялова, М.В. Даньшина та ін. Окремі аспекти способу вчинення корупційних кримінальних правопорушень розглядались у роботах Р.В. Ярошенка [2], О.М. Таркана [3], М.В. Борусовського [4], В.О. Нечитайла [5], М.М. Яцуна [6] та ін. Однак, спосіб вчинення корупційних кримінальних правопорушень, вчинених працівниками правоохоронних органів, у науковій літературі не досліджувався.

Метою статті є дослідження способу вчинення працівниками правоохоронних органів корупційних кримінальних правопорушень.

Виклад основного матеріалу. Спосіб вчинення злочинів є міжгалузевим поняттям різних юридичних наук, кожна з яких вивчає його відповідно до свого функціонального призначення. Змістовне наповнення поняття «спосіб вчинення злочину» у різних галузях суттєво відрізняється, так, наприклад, у кримінальному процесі воно трактується ширше, ніж у кримінальному праві, а в криміналістиці ширше, ніж у кримінальному процесі [7, с. 138].

На думку С.М. Зав'ялова, спосіб вчинення злочину має здатність впливати на кримінально-правову оцінку вчиненого, що відображається в кримінально-правовій кваліфікації діяння, він є показником його суспільної небезпеки, критерієм криміналізації та декриміналізації суспільно-небезпечних діянь [8, с. 178].

У криміналістиці способу вчинення злочинів завжди приділялася велика увага, оскільки він виступає одним із основних елементів криміналістичної характеристики злочинів, визначає основні дані про вчинення злочину, риси особи, яка вчиняла його, а також являється головним чинником для розкриття злочину. Тому дослідження способу вчинення злочину та його особливостей на сучасному етапі боротьби зі злочинністю є актуальним і обумовлюється професіоналізацією злочинної діяльності [9, с. 7] та розу-

мінням комплексу причинно і функціонально пов'язаних довільних (і частково мимовільних) цілеспрямованих дій злочинця [10, с. 421].

Спосіб учинення злочину відіграє важливу роль у формуванні фактичної інформації про його подію, оскільки саме через спосіб здебільшого виявляють процес відображення злочинного акту в навколишній обстановці. Спосіб вчинення злочину є елементом злочинної поведінки, та представляє собою певну систему послідовних актів поведінки. Ці акти поведінки – дії, операції, прийоми – сполучаються за певною ієрархією і субординацією як частини цілеспрямованої вольової діяльності. У злочинній діяльності, як і будь-якій, виконавець має власну систему узагальнених способів дій, спрямованих на досягнення бажаного результату, а власне спосіб вчинення злочину безпосередньо пов'язаний з фізичними і функціональними можливостями людини, зумовленими багато в чому як самим характером злочину, так і зовнішніми умовами, за яких він вчинюється [8, с. 180].

Як наукова криміналістична категорія, спосіб вчинення кримінального правопорушення більшістю вчених розглядається як триланкова система, яка включає в себе спосіб підготовки, спосіб безпосереднього вчинення та спосіб приховування слідів кримінального правопорушення.

З позиції В.Ю. Шепітька, спосіб учинення злочину – це образ дій злочинця, втілений у певній системі операцій і прийомів. Його структура охоплює способи підготовки до злочинного діяння, способи його вчинення і способи приховування (маскування) [11, с. 328]. При цьому, спосіб учинення злочину не завжди має повну структуру.

Досліджуючи спосіб вчинення корупційних кримінальних правопорушень, вчинених працівниками правоохоронних органів, слід зауважити, що цей елемент криміналістичної характеристики відрізняється певними особливостями. Зокрема, спосіб вчинення корупційного кримінального правопорушення визначається сферою службової діяльності правопорушника, становищем суб'єкта у структурі службової діяльності, особливостями покладених на працівника правоохоронного органу обов'язків. Результати аналізу матеріалів кримінальних проваджень та вироків судів дають підстави для висновку, що для певної категорії працівників правоохоронних органів характерні певні способи вчинення корупційних кримінальних правопорушень, тобто наявна повторюваність способів, певна типовість.

Крім того, для корупційних кримінальних правопорушень, вчинених працівниками правоохоронних органів, характерне поєднання способу підготовки до вчинення кримінально караних діянь та способів приховування його слідів та інших наслідків. Це пояснюється тим, що у переважній більшості, працівники правоохоронних органів, враховуючи їх службові та функціональні обов'язки, обізнані про способи та методи виявлення слідів вчинення кримінальних правопорушень, а тому, планують їх приховування заздалегідь, тобто спосіб їх вчинення характеризується заздалегідь продуманою системою протиправних дій.

У той самий час, з метою повного та всебічного висвітлення способу вчинення корупційних кримінальних правопорушень, вчинених працівниками правоохоронних органів, слід розкрити спосіб підготовки, спосіб безпосереднього вчинення та спосіб його приховування як окремі складові.

Досліджуючи питання способу підготовки до вчинення корупційних кримінальних правопорушень працівниками правоохоронних органів, зміст вчинюваних підготовчих дій суттєво обумовлюватиметься характеристикою особи правопорушника, які можуть бути згруповані наступним чином:

1. Створення сприятливих умов для вчинення кримінального правопорушення. Залежно від виду корупційного кримінального правопорушення до цієї групи підготовчих дій можуть включатися:

- вибір об'єкту протиправного посягання (чуже майно, вогнепальна зброя, наркотичні засоби, документи, штампи, печатки, предмет неправомірної вигоди). Залежно від об'єкту посягання, що є предметом кримінального правопорушення, працівник правоохоронного органу вчиняє подальші підготовчі дії;

- організація сприятливої обстановки для вчинення протиправного посягання (аналіз обставин, які не контролюються або неналежним чином контролюються з боку керівництва, визначення кола питань, які перебувають у віданні особи, створення реальних умов чи імітація несприятливих наслідків, щоб схилити особу до пропозиції чи передачі неправомірної вигоди), вибір способу та форми передачі чи отримання предмету посягання.

Якщо мова іде про комплекс кримінальних правопорушень, пов'язаних з пропозицією, обіцянкою чи одержанням неправомірної вигоди, то правопорушник готує місце її передачі (наприклад, відкриває бардачок в машині, чи шухляду у кабінеті, кладе пусті папки на стіл для подальшого розміщення неправомірної вигоди). Якщо ж працівником правоохоронного органу вчиняється корупційне кримінальне правопорушення, з комплексу тих, які пов'язані зі зловживанням ним своїм службовим становищем, то правопорушник готує фальшиві документи та інші «аргументи», які створюватимуть враження законності його дій;

- створення умов вчинення корупційного кримінального правопорушення, за яким виключається можливість піймати його «на гарячому», обстеження запланованих місць для передачі неправомірної вигоди на предмет наявності негласних технічних засобів, підготовка ультрафіолетових ламп для освітлення коштів з метою виявлення слідів люмінолу тощо.

2. Вибір особи або кола осіб, які мають інтерес до питання, за сприяння у вирішенні якого правопорушник може отримати неправомірну вигоду або інший предмет посягання. З цією метою з'ясовуються дані про особу, її зв'язки, знайомства, матеріальний стан, ступінь зацікавленості у «вирішенні» питання, вірогідність його повідомлення про вчинення кримінального правопорушення тощо.

3. Підбір посередників чи співучасників. Аналіз матеріалів кримінальних проваджень засвідчує, що працівниками правоохоронних органів корупційні кримінальні правопорушення у більшості випадків були вчинені у співучасті. Серед співучасників та посередників найчастіше виступали колеги по роботі, адвокати, родичі та друзі.

4. Підготовка шляхів приховування вчиненого кримінального правопорушення. До способів приховування корупційного кримінального правопорушення, які вчиняються на етапі підготовки до нього відносяться:

забезпечення алібі у випадку пояснення підстав для зустрічей та обговорення питань або у випадку затримання на місці вчинення кримінального правопорушення; підготовка документального підтвердження «законності» вчинюваних працівником правоохоронних органів дій; використання посередників, з метою зарахування неправомірної вигоди на їх рахунок чи отримання її готівкою через них.

Досліджуючи спосіб безпосереднього вчинення корупційних кримінальних правопорушень, вчинених працівниками правоохоронних органів, то це завжди діяльність, тобто сукупність дій, операцій і вчинків. Діяльність можна визначити як певну активність, яка визначається і керується мотивом та коригується факторами оцінки об'єктивної дійсності на предмет визначення необхідних засобів і заходів для реалізації поставленої мети. Саме в мотиві суб'єкта перебуває об'єктивний зміст потреби, яка, за сприятливих обставин, закладає можливість задоволення цієї потреби.

У криміналістичній науці дослідники виділяють значний перелік способів безпосереднього вчинення корупційних кримінальних правопорушень. До них відносять, зокрема: зловживання владою або посадовим становищем, перевищення влади або посадових повноважень, що вчиняються для задоволення корисливих чи інших особистих інтересів або інтересів інших осіб; розкрадання державного, колективного або приватного майна з використанням посадового становища; незаконне одержання матеріальних або інших благ, пільг та інших переваг; одержання кредитів, позичок, допомоги, придбання цінних паперів, нерухомості або іншого майна з використанням пільг чи переваг, не передбачених законодавством, або на які особа не має права; здійснення безпосередньо та через посередників або підставних осіб підприємницької діяльності з використанням влади чи посадових повноважень, а також пов'язаних з ними можливостей; сприяння з використанням посадового становища фізичним і юридичним особам у здійсненні ними підприємницької та іншої діяльності з метою незаконного одержання за це матеріальних або інших благ, пільг та інших переваг; неправомірне втручання з використанням посадового становища у діяльність інших державних органів чи посадових осіб з метою перешкоджання виконанню ними своїх повноважень чи домагання прийняття неправомірного рішення; використання інформації, одержаної під час виконання посадових обов'язків, у корисливих чи інших особистих інтересах, необґрунтована відмова у наданні відповідної інформації, несвоєчасне її надання, надання недостовірної чи неповної службової інформації; надання необґрунтованих переваг фізичним або юридичним особам шляхом підготовки і прийняття нормативно-правових актів чи управлінських рішень; протезування з корисливих або інших особистих інтересів у призначенні на посаду особи, яка за діловими і професійними якостями не має переваг перед іншими кандидатами [12, с. 89].

Однак, саме лише перелічення можливих способів вчинення корупційних кримінальних правопорушень не сприяє пізнанню даного елементу криміналістичної характеристики, оскільки досягнення цієї мети можливо шляхом дослідження індивідуальних ознак механізму протиправної події.

У науковій літературі зустрічаються різні підходи до криміналістичного розуміння способу вчинення корупційних кримінальних правопорушень та їх класифікації.

Способи одержання неправомірної вигоди часто є досить замаскованими, добре підготовленими. Їх можна поділити на такі різновиди: з попереднім підготуванням або без нього; з учиненням інших кримінальних правопорушень (розкрадання, фальсифікація доказів, незаконне затримання тощо) або без цього; шляхом одержання грошей та інших матеріальних цінностей, оцінюваних у вартісному вигляді, або ж лише шляхом прийняття пропозиції чи обіцянки на їх отримання; з використанням власних службових повноважень або ж опосередкованого сприяння внаслідок свого службового становища та впливу на прийняття рішень іншими службовими особами; за допомогою посередників чи без них; з вимаганням та без нього; за попередньою змовою на одержання у певній формі одного предмета неправомірної вигоди від конкретної особи або систематичне одержання неправомірної вигоди в різних формах протягом певного періоду від невизначеного або ж певного кола осіб; з виконанням службовою особою законних дій (бездіяльності) або незаконних дій (бездіяльності) [13, с. 15].

Залежно від повноти реалізації задуму, виокремлюються наступні способи: а) що супроводжувались виконанням дій в інтересах хабародавця; б) що супроводжувались невиконанням дій в інтересах хабародавця, коли такі дії обов'язково повинні були бути здійснені; в) що не супроводжувались ніякими діями в інтересах хабародавця [14, с. 232–233].

Корупційні кримінальні правопорушення, які вчиняються працівниками правоохоронних органів, ми згрупували за характером вчинюваних дій на ті, які вчиняються шляхом зловживання службовим становищем; ті, які вчиняються шляхом пропозиції, обіцянки чи надання або прохання надати неправомірну вигоду; та ті, які вчиняються шляхом прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди.

Відповідно, способом досягнення результату може бути шляхом виконання або утримання від виконання працівником правоохоронного органу своїх безпосередніх функціональних обов'язків або виконання ролі посередника, який, використовуючи власне службове становище, але не виконуючи службових повноважень, спонукає інших осіб до вчинення корупційного кримінального правопорушення у власних інтересах чи в інтересах третіх осіб.

Досліджуючи способи вчинення найбільш поширених дій працівників правоохоронних органів, за які вчинення яких вони отримували незаконні блага шляхом вчинення корупційних кримінальних правопорушень, серед них можна виділити наступні:

- підроблення матеріалів та документів, службових чи процесуальних документів які перебувають у віданні службової особи, внесення неправдивих відомостей до статистичних баз даних та інформаційних обліків;
- набуття у власність активів шляхом вчинення незаконних дій з тимчасово вилученим майном і речовими доказами у кримінальному провадженні, добровільно зданою зброєю, грошовими коштами, наркотичними засобами;

– приховування від обліку заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення, незаконне закриття кримінальних проваджень, повернення вилученого у кримінальному провадженні майна, зупинення розшукових заходів у кримінальному провадженні, пом'якшення, зміна кваліфікації або уникнення кримінальної відповідальності;

– зловживання дозвільними повноваженнями (повернення документів на авто та водійського посвідчення, які вилучили під час перевірки; видачу дозволу на придбання і носіння травматичної зброї; прискорення оформлення документів чи вчинення інших юридично значимих дій) та ін.;

– пропозиція «вирішити питання», використовуючи службове становище та службові контакти з метою спонукання інших осіб (колег по роботі, процесуальних керуючих, суддів тощо) до вчинення ними корупційного кримінального правопорушення в інтересах зацікавленої.

У науковій літературі приховування злочину розглядають як заснований на реалізації системи об'єктивних і суб'єктивних факторів дійсності комплекс дій чи бездіяльність особи, яка приховує злочин до, у момент або після вчинення злочину [15, с. 48].

Способи приховування корупційних кримінальних правопорушень, так само як і способи його вчинення, залежать також від сфери діяльності працівника правоохоронного органу. Залежно від спрямованості діяльності особи, яка приховує криміналістично значущу інформацію, способи приховування поділяють на пасивні та активні. До першої категорії входять способи, які полягають, насамперед, у приховуванні інформації. Володіючи такою інформацією, особа ухиляється від повідомлення про неї іншим суб'єктам, не застосовуючи при цьому активні «наступальні» дії. Таке пасивне приховування може виявлятися у відмові свідків і потерпілих від давання показань під час провадження досудового слідства. До другої групи належать способи, які полягають в активному нав'язуванні «своєї гри», перехопленні ініціативи, введенні в оману осіб, які мають намір установити обставини досліджуваної події. Як правило, такі дії супроводжують маскуванням, фальсифікацією криміналістично значущої мовної інформації, вони можуть мати і відкритий агресивний характер, коли йдеться про вплив на носія вербальної інформації [16, с. 152].

Досить обґрунтованою є позиція С.П. Чичиркіної, яка зазначила, що для того, щоб приховати злочин у момент його вчинення, а також після нього, службова особа: здійснює конспіративні заходи (місце отримання хабара визначає безпосередньо перед його передаванням, замикає службовий кабінет, де будуть надані протиправні послуги, змінює зовнішність, щоб у подальшому потерпілий не міг впізнати суб'єкта злочину); знищує або підроблює документи, виготовляє нові; знищує матеріальні сліди злочинних дій; звільняється з установи, переходить на іншу посаду тощо. У разі повідомлення правоохоронними органами про підозру певній особі щодо вчинення корупційного злочину, вона може приховувати свої протиправні дії шляхом: примушування свідків і потерпілих до відмови від наданих показань або їх зміни на вигідні для злочинця; знищення наявних документів, предметів, які можуть містити ознаки вчиненого службового злочину; переховування від органів розслідування злочину; відмова

від давання показань, давання завідомо неправдивих показань, зокрема наведення неправдивого алібі; симуляція психічного розладу або іншого захворювання; вплив на особу, яка проводить розслідування, за допомогою корумпованих зв'язків в органах влади й управління та у правоохоронних структурах; спроба підкупу слідчого; створення перешкод для проведення розслідування тощо [16, с. 153].

Н.В. Кимлик визначає, що головними способами приховування корупційних злочинів є фальсифікація обліку й звітності; внесення змін до документів; заміна або виготовлення фіктивних документів; знищення документів; штатні переміщення; знищення матеріальних слідів злочину; підписання актів здачі-прийняття замовлених послуг без їх існування тощо. Крім того, такий злочин як службове підроблення є самим способом приховування інших злочинів у сфері службової діяльності, наприклад, зловживання владою і службовим становищем, перевищення влади і службових повноважень, хабарництво тощо [12, с. 109].

Результати аналізу матеріалів досліджених кримінальних проваджень дозволяють прийти до висновку, що найбільш розповсюдженими способами приховування слідів вчинення корупційних кримінальних правопорушень, вчинених працівниками правоохоронних органів, є:

- приховування, маскування, знищення або фальсифікація слідової інформації та (або) її носіїв;
- створення неправдивого алібі;
- неправомірний вплив на осіб, які володіють інформацією про вчинене кримінальне правопорушення.

Література

1. Швець А. Способи вчинення кримінальних правопорушень, пов'язаних із незаконним поводженням із небезпечними матеріалами. Підприємництво, господарство і право. №12/2020. С. 213–219. DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.12.37>
2. Ярошенко Р. В. Розслідування привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем, учиненого організованою групою : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Дніпро, 2024. 242 с.
3. Таркан О. М. Методика розслідування прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою органу поліції : дис. ... д-ра філос. : 081. Харків, 2021. 244 с. URL: <https://old.karazin.ua/docs/work/dysertatsii/tarkan-dysertatsia.pdf>.
4. Боровський М. В. Основи методики розслідування зловживання владою або службовим становищем суддею під час здійснення правосуддя : дис. ... канд. юрид. наук (д-ра філос.) : 12.00.09 (081). Львів, 2021. 234 с.
5. Нечитайло В. О. Розслідування зловживань впливом, вчинених працівниками правоохоронного органу : дис. ... д-ра філос. : 081. Київ, 2021. 239 с.
6. Ядун М. М. Розслідування кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності, що вчиняються працівниками Національної поліції України : дис. ... д-ра філос. : 081. Київ, 2022. 214 с.
7. Кимлик Н. В., Мудряк Т. О. Спосіб вчинення, як елемент криміналістичної характеристики злочину (на прикладі злочинів, пов'язаних з корупцією та шахрайством з фінансовими ресурсами). Підприємництво, господарство і право. 2012. № 11. С. 138–141.
8. Зав'ялов С. М. Спосіб вчинення злочину: сучасні проблеми вивчення та використання у боротьбі зі злочинністю : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2005. 232 с. URL: <http://www.disslib.org/sposib-vchynennja-zlochynu-suchasni-problemy-vyvchennjau-suchasni-problemy-vyvchennja-ta-vykorystannja-u-borotbi-zi.html>

9. Євдокименко С. В. Злочинна діяльність: сутність та криміналістичні аспекти боротьби з нею : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2002. 17 с.

10. Салтевський М. В. Криміналістика (у сучасному викладі) : підручник. Київ : Кондор, 2005. 588 с.

11. Криміналістика : підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. В. Ю. Шепітька. [2-ге вид., перероб. і допов.]. Київ : Ін Юре, 2010. 496 с.

12. Кимлик Н. В. Особливості розслідування злочинів, пов'язаних із корупцією : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Ірпінь, 2013. 180 с.

13. Особливості розслідування прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою : метод. рек. / [С. С. Чернявський, О. Ф. Вакуленко, О. М. Толочко та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2014. 24 с.

14. Приходько О. В. Класифікація способів хабарництва, вчиненого у сфері правоохоронної діяльності. Актуальні проблеми конституційного реформування в Україні : тези доп. V міжнар. наук.-прак. конф. [«Від громадянського суспільства – до правової держави»] / ХНУ ім. В. Н. Каразіна. Харків, 2010. С. 231–234.

15. Криміналістична тактика і методика розслідування окремих видів злочинів : навч. посіб. / [В. П. Бахін, В. К. Весельський, В. С. Кузьмічов та ін.] ; за ред. О. М. Джужі. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2010. 560 с.

16. Чичиркіна С. П. Способи приховування злочинів у сфері службової діяльності. Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. 2011. № 1. С. 151–155. URL: <http://www.naiu.kiev.ua/chasopis/materials/32>.

Анотація

Дрозд В. Ю. Спосіб вчинення працівниками правоохоронних органів корупційних кримінальних правопорушень. – Стаття.

Актуальність статті полягає в тому, що спосіб вчинення кримінальних правопорушень завжди перебуває у центрі уваги вчених-криміналістів, адже саме цей елемент криміналістичної характеристики відображає характерні риси діяльності особи правопорушника, детермінує собою види та локацію слідової картини кримінального правопорушення та є визначальною ланкою в розробці окремих криміналістичних методик розслідування. Метою статті є дослідження способу вчинення працівниками правоохоронних органів корупційних кримінальних правопорушень. Спосіб вчинення кримінальних правопорушень є міжгалузевим поняттям різних юридичних наук, кожна з яких вивчає його відповідно до свого функціонального призначення. У криміналістиці способу вчинення кримінальних правопорушень приділяється значна увага, оскільки він є одним із основних елементів криміналістичної характеристики. Встановлено, що спосіб вчинення корупційних кримінальних правопорушень працівниками правоохоронних органів відрізняється певними особливостями, зокрема, він визначається сферою службової діяльності правопорушника, становищем у структурі службової діяльності, особливостями реалізації покладених на працівника правоохоронного органу обов'язків. У статті розкривається спосіб підготовки до вчинення досліджуваного кримінального правопорушення, спосіб безпосереднього вчинення та спосіб приховування наслідків. З'ясовано, що для корупційних кримінальних правопорушень, вчинених працівниками правоохоронних органів, характерне поєднання способу підготовки до вчинення протиправних діянь та способів приховування його слідів. Дій, спрямовані на підготовку до вчинення кримінального правопорушення згруповані за відповідними критеріями. Окреслено коло дій, які можуть включатися до способу безпосереднього вчинення досліджуваного кримінального правопорушення, а також до способу їх приховування. Підсумовано, що поширеними способами приховування слідів корупційних кримінальних правопорушень, вчинених працівниками правоохоронних органів, є: приховування, маскування, знищення або фальсифікація слідової інформації та (або) її носіїв; створення неправдивого алібі; неправомірний вплив на осіб, які володіють інформацією про вчинене кримінальне правопорушення.

Ключові слова: корупційні кримінальні правопорушення, працівник правоохоронного органу, спосіб вчинення.

Summary

Drozd V. Yu. Method of committing corruption criminal offenses committed by law enforcement officers. – Article.

The relevance of the article lies in the fact that the method of committing criminal offenses is always in the focus of attention of forensic scientists, because it is this element of the forensic characteristic that reflects the characteristic features of the offender's activity, determines the types and location of the trace picture of the criminal offense and is a decisive link in the development of individual forensic investigation methods. The purpose of the article is to study the method of committing corruption criminal offenses by law enforcement officers. The method of committing criminal offenses is an interdisciplinary concept of various legal sciences, each of which studies it in accordance with its functional purpose. In criminology, the method of committing criminal offenses is given considerable attention, since it is one of the main elements of the forensic characteristic. It has been established that the method of committing corruption criminal offenses by law enforcement officers differs in certain features, in particular, it is determined by the scope of the offender's official activity, the position in the structure of official activity, the features of the implementation of the duties assigned to the employee of the law enforcement agency. The method of preparing for the commission of the criminal offense under study, the method of direct commission and the method of concealing the consequences are revealed. It has been found that for corruption criminal offenses committed by law enforcement officers, a combination of the method of preparing for the commission of illegal acts and methods of concealing its traces is characteristic. Actions aimed at preparing for the commission of a criminal offense are grouped according to the relevant criteria. A range of actions is outlined that may be included in the method of direct commission of the investigated criminal offense, as well as in the method of their concealment. It is summarized that the common methods of concealing traces of corruption criminal offenses committed by law enforcement officers are: concealment, masking, destruction or falsification of trace information and (or) its carriers; creation of a false alibi; improper influence on persons who possess information about the committed criminal offense

Key words: corruption criminal offenses, law enforcement officer, method of commission.